26ՆՃԸ ՍԵՆԷ   Ն· 4733 — 1909 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 30/12 ՅՆՎ.   ՉԱՐՇԸՆՊԷ   30 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ԷՎՎԵԼ 1325)(4 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1327

50 ՓԱՐԱ # ՄԷՃՄՈՒԱԻ ԱԽՊԱՐ 50 ՓԱՐԱ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65, Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱՊՕՆԷ ՖԻԵԱԹԼԱՐԸ		Սենէլիկի	6 այլըգը
Իսթանպօլ իչին	Ղրուշ	60	35
Թաշրա իչին	»	85	45
Մէմալիքի Էճնէպիյէ իչին	Ֆրանգ	20	10

ՉԱՐՇԸՆՊԷ վէ ՃՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իլանաթ իչին իտարէյէ բաշվուրմալը :

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جادهسی نومرو ٦٥

ԻՐԱՒԱՍՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Ժամանակէ մ'ի վեր ամենուն բերնին ծամոն է եղած կարծես իրաւասութեան խնդիրն որ միշտ յուզուած է մեր ազգային ամէն խնդիրներու մէջ եւ ի զուր վիճելէ վերջ անոր վրայ միշտ, ան մնացած է լոկ անուանական բան մը, որուն բնաւ կարեւորութիւն չի տրուիր: Իրաւունքի խնդիր, սա ալ գոյութիւն չունեցող բան մը, որուն արմատին տապարի ուժգին հարուածը տրուած էր անկէց առաջ, այլ եւս չվերականգնելու պայմանաւ. մեռած է ան եւ զոր չատոնց թաղած իսկ են, եւ մենք յիմարաբար կը փնտռենք զայն մեր մէջ կենդանի:

Զարժեր ուրեմն անդրադառնալ անոր վրայ, քանի որ մեռած է, ոչ գոյ այլեւս. բայց մենք լոկ անունը փրկելու համար՝ կը ճգնինք, կը յոգնինք եւ ամէն խոստում, ամէն փառաւոր ու հանդիսաւոր վկայութիւններ գրեթէ միշտ չեն գործադրուիր:

Իրաւասութեան խնդրին անունը կա մեզի համար, իսկ ինքը չկայ եւ ինչո՞ւ ուրեմն վայրապար աշխատանք, ինչո՞ւ ի զուր յոգնութիւն, ինչո՞ւ ընդունայն վաստակ, երբ խնդիրն իմ աշխատելովս եւ կամ չաշխատելովս միեւնոյն արդիւնքն պիտի ունենայ, ինչ որ նախատեսուած է կանխաւ եւ կամ աւելի անկեղծօրէն խօսինք, ճիշդ մեր սրտին ձայնովը, ինչ որ չափուած, ձեւուած է առաջուց դիտմամբ եւ կամ անկեղծութեամբ՝ այդ պիտի գործադրուի կամայ ակամայ, հակառակ ժողովներու բազմաձայն որոշողութեանց, հակառակ ամենուն կամքին, հակառակ ճշմարտութեան. ինչո՞ւ ուրեմն իրաւասութեան խնդիր խառնել, քանի որ բոլոր հարուածներով տապլում մը կայ սեղմելու հասարակութեան ձայնն, որ առածի մը ասութեան հետեւելով՝ Աստուծոյ ձայնն ըսել է:

Որքա՜ն կրնանք վստահ ըլլալ մեր Ազգային ընդհանուր ժողովներու վրայ եւ մինչեւ ո՞ւր կ'ընդլայնին անոնց իրաւասութեանց սահմանները: Ահա հարցում մը, որուն պատասխանելը քիչ մը դժուար է կարծեմ, վասն զի ինչ գործ որ տեսան ժողովականք՝ լոկ տեսական մնացին, եւ որոնց գործադրումն անկ ըլլալով օրուան Կ-Պատրիարքին — անձ մը որ բնաւ ժողովներէն կախեալ չէ — յապաղեցուց, չգործադրեց, մերժեց եւ ջուրը ձգեց այդ որոշումներն իր ամբողջութեամբ եւ մեր ժողովականք բան մը չկրցան զուրցել առոր դէմ:

Սրանեղեցան, դիտողութիւններ ըրին, գրեցին, վիճեցան եւ յատենի ժողովոյ մեծամեծ խոստումներ առին՝ որոնք իրենց նախորդներուն պէս [illegible] եղան, ինչպէս կ'ըսեն ծանօթ Թուրք բացատրութեամբ մը: Ուրեմն կամ այն է որ մեր Ազգային ժողովներու որոշմանց տրամադրութեանց վրայ վստահութիւն չկայ, եւ կամ թէ մեր ժողովքներուն իրաւասութիւնն չի ճանչցուիր: Կամ մին եւ կամ միւսն. եթէ իսկութիւնն այդպէս է, ինչ հարկ կայ ուրեմն այսպիսի սնամէջ ժողովքներուն, որոնց որոշումներն տղու մը խաղալիքն իսկ չեն արժեր. որովհետեւ տղեկն կը վայելէ իր խաղալիքն, կը զբօսնու անով. մինչ ժողովականք կրնամ ըսել չատ հազուադէպ պարագաներու մէջ կը տեսնեն գործադրուած իրենց որոշմանց արդիւնքն, այն ալ ապահովաբար կղերին ի նպաստ եղած կարգադրութեան մը:

Իրաւ այսպիսի վիճակի մը մէջ ի՞նչ է ուրեմն ժողովականաց պաշտօնն: Թեմական Եպիսկոպոսներն, հոս Ազգային ընդհանուր ժողովին առջեւ ունին իրենց ներկայացուցիչներն, արդ ո՞ր Եպիսկոպոսն իր թեմին բարգաւաճման համար գէթ մէկ անգամ իսկ, բանակցութեան մտած է իր ներկայացուցչին հետ, ո՞ր Առաջնորդն ստէպ ստէպ գրած է, տեղեկութիւններ տուած է իր թեմին մասին իր երեսփոխանին: Արդ այդ ներկայացուցիչներն ի՞նչ են, ի՞նչ պաշտօն ունին, ինչո՞ւ այս կամ այն թեմէն նշանակուած են: Սոսնք, երբ իրենց մէջ յարաբերութեան մէջ չեն ըլլար, այդ ներկայացուցիչներն երբ իրենց այդ թեմերէն եւ անոնց Եպիսկոպոսներէն տեղեկութիւններ եւ հրահանգներ չեն առներ, ի՞նչ բանի օգտակար կրնան ըլլալ եւ ի՞նչ տեսակ ներկայացուցչի անունը պէտք է տալ իրենց: Այս ալ միթէ մեր չատ մը գործերուն պէս նորանոր միջոց մը չէ՞ աչքերը խաբելու համար. մենք ալ [illegible] ապահենք թէ մեր Հասարակութեան գործերը պիտի բարեկարգուին, ափսո՜ս մեզի, բաւական զիրար խաբելով անցուցինք եւ դարձեալ զիրար չխաբենք ըսելով՝ խաբելու վրայ ենք եւ կը ճգնինք խաբել իսկ:

Եւ ելլել այսպիսի պարագաներու մէջ իրաւասութեան խնդիր փնտռել. քիչ մը չափազանց է կարծեմ: Այնպէս չէ՞ դուք ըսէք, սիրելի ընթերցողներս: Մենք ազգային իրաւունք կ'ըսենք, իսկ անոնք այդ մեր ազգային իրաւունքին կրօնական գոյն տալու այնքան ճարտար են՝ որ մեզի այլեւս բան մը չի մնար զուրցել: Պարագաներն չատ պերճախօս օրինակներ են, որոնք յաճախադէպ են:

Այսպէս ուրեմն իրաւասութեան խնդիրը լոկ անուանական ըլլալով, մեզ կը մնայ խորհրդածել թէ՝ մեր ինքնօրինութիւնն ի՞նչ բանի մէջ կը կայանայ: Ինքնագլուխ ըլլալ, ինքզինքը վարել ու մատակարարել անկախաբար ուրիշէն, ահ, ամենուս փափաքն է, բայց անոր գործադրումին մէջ այնքան դանդաղ ենք մնացած՝ որ մեր իրաւունքներն վրայ սալէն վերջ, մեր ինքնագոյութիւնն ալ վըտանգուած է այսօր: Ինքնագլուխ կ'ըլլայ այն՝ որ ուրիշէն բան մը չի սպասեր. ինքնօրէն կ'ըլլայ այն որ օտարէն չակնկալեր, եւ երբ տան մը մեծն ի վիճակի չէ իր տունն հոգալու եւ երկրորդ մը զայն խընամէ, բնականաբար ան աւելի ազդեցիկ կ'ըլլայ, եւ ահա ճիշդ այս ընթացքի մէջ է մեր Հասարակութեան ալ ներկայ վիճակն որ մեր ներքին զեղծումներէն ընկճուած, ուրիշին թեւարկութեան ու խընամքին տակ կ'իյնայ հետզհետէ եւ ան կ'ըլլայ հրամայողը մեր տան մէջ: Գիտենք թէ իրաւասութիւնն՝ ինքնօրինութենէն կախեալ է եւ այս վերջինս ալ անխուսափելիօրէն դրամէն: Երբ կրնանք զմեզ մատակարարել, այն ատեն ինքնօրէն կ'ըլլանք, ինքնագլուխ կ'ըլլանք եւ մեր ամէն գործերուն մէջ իրաւացի եւ արդար. իսկ հակառակ պարագային իրաւունքն ալ, ինքնագլխութիւնն ալ կը ջընջուին, կ'երթան, կը փճանան: Յիշենք միշտ Թուրք ծանօթ առածն, եւ ըստ այնմ շարժինք ու գործենք. «եա՛ կլին ճէպին-տէ, եա՛ կլին կէօքսիւնտէ»: Ես այսչափ միայն գիտեմ [illegible]:

Թ. Կ. ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

Բերա, 20 Դեկտեմբեր 1909

ՄԷՃՄՈՒԱ.— Պիզճէ, պու մէգալէ-տէ էն տօղրու սէօզ՝ սօն սաթըրը մէալի-տիր:

ԼԱՐՆԱԳԱ

Խմբագրապետ Տէր,

Հաճեցէք, կը խնդրեմ, սոյն երկտողս հիւրընկալել Ձեր պատուական եւ ազգօգուտ թերթին մէջ:

Երբեմն Կիպրոսի հին մայրաքաղաք եւ այժմ Անգղիական կուսակալութեան կեդրոն Նիկոսիայէն հետեւեալ [illegible] երկտող նամակը ընդունեցայ.

«Վերապատուելի Տէր իմ,

«Մեծարոյ Հ. Յովսէփ Պօրթէլլօ կը ծանուցանէ թէ դուք ի Լառնագա կը նըստիք այն դժբախտ Կաթողիկէ-Հայերուն հոգեւոր պիտոյքը հոգալու համար, որոնք անլուր խժդժութիւններու հետեւանօք, որ երբէք չպիտի մխիթարեն զմեզ, Կիլիկիայէն եւ Հայաստանի այլեւայլ կողմերէն գաղթելով, կը գտնուին ի Կիպրոս: Անոնցմէ (Հայ-Կաթողիկէներէն) ի Նիկոսիա եւս կան մի քանի ընտանիք, որոնք կը կարօտին հոգեւոր մխիթարութեան. եթէ հոս գալու ըլլաք քանի մ'օր անցնելու համար՝ մեծապէս գոհ պիտի ըլլամ: — Արդ յուսով եմ որ երբ սոյն երկտողս ընդունիք, պիտի հաճիք անյապաղ այցելել այն ընտանիքները, զոր յիշեցի, եւ որոնց հոգեւորապէս հոգածութիւնը ձեզ անկ է, մանաւանդ աւելի զգալի՝ առթիւ տօնի Ս. Ծննդեան, որ կը մերձենայ:

«Ամենախոնարհ եղբայր
«եւ ծառայ ձեր ի Ք. Յ.
«Հ. ՊԱՋԻԼԻՕ ՄԱ-ՍՁԱՐՐՕԿԱ ի Կ. Փ. Ե.
«Նախագահ Սուրբ Երկրի
«ի Նիկոսիա-Կիպրոս, 4 Դեկտ. 1909»

Արդէն գիտէի թէ մի քանի Հայ-Կաթողիկէ ընտանիք կը գտնուին ի Նիկոսիա, սակայն դարձեալ այցելելը անհրաժեշտ էր, յաղթելով ամէն խոչընդոտներու:— Նիկոսիա 11-12րդ դարերու յուշարձանն, 18,000 բնակչօք դրախտանման քաղաք մ'ըլլալով, ինչպէս 800 տարի առաջ, նոյնպէս եւ այժմ մեծ եւ փոքր Հայաստանի գրեթէ ամէն քաղաքներէն վտարանդի եղած խեղճ Հայերուն ապաստանարանն եղած է: Էջմիած. Հայերը ունին փոքրիկ եւ կոկիկ բաւական հին եկեղեցի մը եւ երկսեռ վարժարան. նոյնպէս Մարոնիթք եկեղեցի մը եւ վայելուչ առաջնորդարան, բայց եօթը ընտանիք ժողովուրդ ունին, թէպէտեւ Կիպրոսի գրեթէ ամբողջ գիւղերուն մէջ բազմաթիւ Մարոնիթներ կը գտնուին եկեղեցիներով եւ քահանաներով: Լատինացիք մեծ դիրք գրաւած են ի Նիկոսիա. ունին մեծ վանք մը եւ նորաշէն հոյակապ եկեղեցի մը հանդերձ երկնաբերձ զանգակատունով, յորում կը ղօղանջեն երեք ահագին զանգակներ, եւ մանչերու մեծ դպրոց մը: Քոյրք Ս. Յովսեփայ Աստուածահօր ունին նոյնպէս նորաշէն եւ վայելուչ վանատուն մը հանդերձ մեծ դպրոցով աղջկանց եւ ընդարձակ պարտէզով: Սպանիացի ազնիւ եկեղեցականն Վերպ. Հ. Պօղոս Մեծաւոր վանուց Ֆրանչիսկեանց եւ Նախագահ Ս. Երկրի ի Նիկոսիա, մեծ ընդունելութեամբ հիւրընկալեց զիս. խոնարհ, մարդասէր, քաղցրաբարոյ եւ փոյթեռանդ անձ մ'ըլլալով, ամէն օր երկու ժամ անձամբ կ'առաջնորդէր զիս Հայ-Կաթողիկէից տուները ցուցնելու: Ութ ընտանիք են մեր ժողովուրդը ի Նիկոսիա, որոնք ո՜րքան գոհ եղան, եւ ո՜րքան շընորհակալութիւն կը յայտնեն մեր Կ-Պատրիարքարանին, որ իրենց տոհմային լեզուին եւ արարողութեան համաձայն եկեղեցական մը հաճեցաւ սահմանել ի Կիպրոս, որոյ վասն առանց դժուարութեան մեծ ուրախութեամբ եւ ջերմեռանդութեամբ խոստովանելով եւ հաղորդուելով, կատարեցին իրենց հոգեւոր պարտականութիւնը՝ պատրաստուելու համար հրաշափառ Ս. Ծննդեան: Արդէն պարտքս ըլլալով, իրենց փափագանաց համեմատ ալ մերթ ընդ մերթ, զիրենք այցելելու համար տուած խոստմանս մէջ պէտք է հաւատարիմ գըտնուիմ խղճմտօրէն:

Մեր էջմիած. եղբարք կ'ըսեն թէ, Հայը ի Կաթողիկէութիւն դիմելով, իր տոհմային լեզուն, արարողութիւնը, եւ կամ ազգութիւնը կը կորսնցնէ. բոլորովին սըխալ գաղափար: Ահաւասիկ Նիկոսիոյ Ֆրանչիսկեանց Մեծաւորը՝ Լատին եկեղեցականը, որ Հայ չըլլալով, մանաւանդ թէ ի Նիկոսիա, մեր Հայ-Կաթողիկէից միջէն չատոնց տեղաւորուած եւ եւրոպական մէկ կամ երկու գլխաւոր լեզուներու տեղեակ մի քանի ընտանիքները լատինացնելու համար աւելի դիւրին միջոցներ ունենալով հանդերձ, եթէ հրաւիրէ Հայ-Կաթողիկէ եկեղեցական մը, եւ ինքն իսկ յորդորէ Հայ-Կաթողիկէները, որ այսուհետեւ եթէ հոգեւոր կարօտութիւն ունենան, դիմեն Հայ-Կաթողիկէ եկեղեցականին, որ պատրաստ է իրենց ծառայելու, եւ աշխատի որ անոնք իրենց լեզուն եւ արարողութիւնը անթերի պահեն, եւս առաւել Հայ-Կաթողիկէ Կ-Պատրիարքարանը եւ եկեղեցականները պիտի ջանան եւ աշխատին՝ քանի որ Հայ են, ամէն զոհողութիւն յանձն առնելով, պիտի հոգան եւ գուրգուրան որ ի Հայ-Կաթողիկէութիւն դիմող Հայը, եւ կամ ուր որ Հայ-Կաթողիկէ հասարակութիւն մը գտնուի՝ թէեւ սակաւաթիւ, իրենց տոհմային լեզուն, արարողութիւնը եւ ազգային գոյութիւնը անվթար պահեն, ինչպէս յայտնի կը տեսնուի:

Մեր էջմիած. ազգայինք պէտք է մանաւանդ զգուշանան եւ հեռու կենան այնպիսի կրօններէ, որ կը կորսնցնեն ազգային գոյութիւնը, փոխանակելով տոհմային արարողութիւնը (ենթադրենք լեզուն պահեն) այլ նոր նորանոր արարողութեան, եւ որ ցաւալին է քան զամենայն, կը սորվեցնեն նորանոր վարդապետութիւններ, որ բոլորովին հեռու եւ օտար են ուղիղ եւ անարատ վարդապետութենէ սրբազան նախնեաց, եւ ընդդէմ առաքելական սկըզբանց: Զորս քարոզած եւ ուսուցած են

նոքա, և ոչ թէ Կաթողիկէ կրօնքէն՝ որ ըստ առաքելական ուղիղ վարդապետութեան սրբազան Նախնեաց՝ իր ծոցը դիմողները ճշմարիտ հաւատոյ սկզբունքներով հրահանգելէն զատ, իրենց առհմայրին արտաքսութեան և լեզուին անվթար պահպանութեանը համար ալ ամէն կերպով կ'աշխատի՝ որպէս զի ազգային գոյութիւննին ըլլայ ընդ միշտ միայուն։

Այս առթիւ, հաճեցէք, Տէր Խմբագրապետ, ընդունիլ անկեղծ շնորհաւորութիւններս առթիւ Տօնի Ս. Ծննդեան և նոր Շրջանի 1910 տարւոյն, յորմէ կ'ապասեմք, ինչպէս կը մաղթեմք միշտ՝ երկու կողմնդչէք. նախ ի բարգաւաճմանս և ի յառաջդիմութեան մեր Հայ-Կաթողիկէ Համայնքութեան, արժանաժառանգ նոր Հ-Պատրիարք մը. երկրորդ, Ձեր ազգօգուտ և պատուական թերթին՝ աւելի կատարելագործուելով, մեր փոքրիկ Համայնքութեան համար եւս առաւել աշխատելու նոր քաջալերութիւն և գնահատում։

Ազօթարար Ձեր
ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ Վ. ԹԻԼՔԵԱՆ
Ժողովրդապետ Կ-Հայոց
Ի Լառնագա Կիպրոսի
Ի Լառնագա, 30 դեկտ. (ն. տ.) 1909

ԳՐԱԿԱՆ ՔԲՕՍԱՆՔ
ԵՒ
ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԴԱՍԵՐ

Ա.

1. Մարգարիտն իսկ արժէք չունի երբեք աղջեւ խոզերու,
Արժանաւոր մարդն իրենցմէ անմիաք միրժեն միշտ հեռու։
2. Եթէ կեանքիդ մէջ տեսար մարդ մը երբեք յօրհասի,
Ըսածդ պէտք է որ հոգիդ չար գործելէ ա'լ կասի։
3. Որք չեն սովոր խորհիլ յիւրեանց օր վերջին՝
Երկիւղալի՜ է որ անյոյս կորընչին։
4. Եթէ չըլլայիր դու ծածուկ խնքնահաւան փառասէր,
Ճշմարտութեան ձայնն արդէն հոգւոյդ չատոնց կը խօսէր։
5. Սուտ և դըրժանք դարուց ի վեր զարմանապէս յաջողին,
Դըրամ, պատիւք դիմեն փութով Սուրբերու հաջողին։
6. Դու մի՛ սիրեր անիծանել անգըթօրէն քու ընկեր,
Հասիր անոր չուտ օգնութեան, քանի որ վա՛ր է ինկեր։
7. Նա որ կարծէ թէ Կրօնիւ կը լինի մարդ մի գերի,
Բառերու իսկ անհըմուտ խոր մըթոյ մէջ դեգերի։
8. Հանգոյն գահճայ որք յերկրի զանբիծ արիւն չատ հեղին՝
Հըրէշներ չե՞ն հեղինակք արցունքներուն անմեղին։
9. Ով որ կ'ուզէ անկախ լինել գործվագութ իւր հօրէն,
Գուցէ մի օր վէս գայլերու հընազանդի կուրօրէն։
10. Կըրնա՞ս կըրել դու բեհեզ, թէ չունիս սիրտ մի վազեր,
Երբ ցըրտակէզ քու որդիք ցընցոտիներ են հագեր։
11. Որ Աստուծոյ դէմ ըմբոստ՝ անմեղին հոր է փորած,
Գուցէ մի օր կը տեսնէ իւր մօտ հըրդեհ, կոտորած։
12. Որ չը ճանչնար անկեղծօրէն իւր պակասութիւն ու թերին,
Գիտի գըթէ..., թէպէտ լինի միտք մը հանգոյն Լութերին։
13. Որչափ կ'ուզես՝ թող չատ լինին տուրք ու ձիրքեր քո վերին,
Եսանց լորին խոնարհութեան՝ ամենքն ալ չուտ կ'աւերին։
14. Յանցաւորին քար նետելու մի՛ լինիր դու ձեռներէց։
Այլ յիշէ՛ թէ ո՛րչափ անգամ քու մեղքերուդ Տէր ներեց։
15. Կ'ուզե՞ս որ տայ քեզ Երկին մի երջանիկ կատարած,
Յոյժութիւններ կեանքիդ մէջ պէտք է լինիս դու տարած։
16. Ո՞ւր էք դուք որ չէիք գըթար որբերուն հէք և անօք...
Հիմա գուցէ կը տառապիք անհընարին տանջանօք։
17. Ինչո՞ւ մարդիկ այնքան հեշտիւ կը մեղանչեն մեծամեծ,
— Զի դատաստան իսկ պըտուղներ դեռ ք ցուցընեն իբր հանեղ։
18. Երբ առջեւէդ կ'անցնին մահեր՝ ինչո՞ւ արդեօք չես յիշեր
Թէ քեզ ալ կայ գիշեր մ'անտիւ և մի ցերեկ անգիշեր։

Ն. Յ. Վ. Փ.

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ ՎԷ ԹԻՒՐՔԻԱ

«Կազէթ տը լա Գրուա», Թիւրքիա հագգընտա Ինկիլթէրրա բօլիթիգասընըն պիր թէպէտտիւլիւ աստ իյլէտիկի Սթանտարտ ղազէթասընըն պիր մէգալէյի մախսուսէսինի խուլասաթէն տէրճ իթմիշ տիր։

«Նիմտիյէ գատար, տիեօր «Կազէթ տը լա Գրուա», Թիւրքիանըն բարլամէնթօ խախտ մէշրութիյէթ ուսուլ վէ կաարնա, Ինկիլթէրրա վէ Ինկիլիզ ղազէթալարը գատար սամիմի թարաֆտար վէ միւտաֆի պուլընմամըշ տըր։ Լօքին Քեամիլ բաշանըն տիւշմէսինտէն սօնրա, Ինկիլիզ բօլիթիգասը չիւպհէլի պիր մէսլէք թութմայա պաշլամըշ տըր։ Հիլմի բաշանըն սիւքիւթիյլէ ետրինէ Հագգը պէյին թայինի, «Սթանտարտ»ըն նազարընտա, ֆէվգէլատէ հէյէճան իլէ սէլամլանմըշ օլան Կէնճ-Թիւրքլէր գօմիթէսինի պիւթիւն պիւթիւն տիւշիւրմիւշ տիւր։ «Սթանտարտ»ըն մէգալէսինտէ պէր վէճ՞ը աթի օգունուեօր.

«Թիւրքիա, խաթիպատա իլէ հիւրրիյէթը մէշրութանըն արասը օլան պիր հալտէ պուլունուեօր։ Պու հալ՝ միւէպպէտէն տէվամ իտէմէզ։ Բարլամէնթօ րէժիմինին՝ Թիւրքիա թարիխինտէ իսթիպտատըն վագըթ վագըթ մէմլէքէթ հագգընտա խայրխաճ օլտըղը գատար խայրխաճ օլամամասը միւհթէմիլ տիր. Ֆագաթ տիւմէնի իտարէի հիւքիւմէթ, տաիմի սուրէթտէ կիզլի պիր գօմիթէնին էլինտէ գալտըղճա, պունտան, տիկէր հէր ուսուլը իտարէտէն զիատէ սուի իսթիմալաթ վէ ահվալ զուհուրա կէլմէսի զարուրի տիր։ Թիւրքիանըն էն էյի տօսթլարը, եագըն պիր զէմանտա, մէզքիւր իգի ուսուլը իտարէ արասընտա պիր սուրէթը միւնասիպէ պուլընաճաղընը ըմմէտ իտիեօրլար։ Թիւրք իսլահաթճըլարը, իսլահաթա պաշլըճա մանի՝ քիւչիւք սընըֆ էհալինին նօգսանը թալիմ ու թէրպիյէսի օլտըղընը, վէ բարլամէնթօ ուսուլինին ֆէվգէլատէ գըյմէթտար էյլիքլէրինի անլատապիլմէք իչին, էվվէլա օ սընըֆ էհալինին թէրպիյէսինի մէրթէպէյի ալիյէյէ կէթիրմէք լազըմ իտուկինի պէեան իյլէեօրլար։ Մէմլէքէթ, Նազարեաթ տիբլօմաթլարընտան եախտ իսլահաթճըլարընտան զիատէ՝ հէմ իթաաթ իթմէյի պիլէն, հէմ տէ սէրայ էնթրիգալարընա վէ էֆքեարը մախսուսէ բէրտէսի ալթընտա կիզլէնէն էսրարէնկիզ բօլիթիգաճըլարըն տէսիսէլէրինէ գարշը իտարէյի մաղլահաթա միւզթէտիր, թէճրիւպէքեար վէ ուսմուր իչինտէ բիշկին էվլիաը ումուրա միւհթաճ տըր։ Թիւրքիա, իթթիհատ վէ Թէրագգը գօմիթէսինէ բէք չօգ շէյլէրտէն տօլայը միննէթտար տըր. լաքին պու գօմիթէնին թէէսսիր վէ նուֆուզընըն ֆայտէլի օլմագտան զիատէ զարարլը օլաճաղը կիւն տէ եագըն տըր։»

«Կազէթ տը լա Գրուա» տէեօր քի, պալքատէ եազըլանլար, չիմտիյէ գատար «Սթանտարտ»տա եազըլմըշ օլանլարա մուղայիր տիր։ Իսթանպօլտա Ինկիլիզ նուֆուզընըն ուլումայա պաշլամասընտան պէրու պու ղազէթա պէտպին (բէսիմիսթ) օլմըշ տըր, վէ պու պէտպինլիք՝ Իթթիլաֆը Միւսէլլէսէ տախիլ օլան տէվլէթլէրէ (Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա վէ Րուսիա) սիրայէթ իթմիշ տիր։ Շէօյլէ քի, հէր տիւշիւնտիւկիւնիւ աչըգտան աչըղա պէեան իտէն էքլէր ղազէթասը տիեօր քի, Ապտ իւլ Համիտին խալլինտէն պէրու հէր թարաֆտան միւշքիւլաթը ազիմէյէ տիւչար օլընմըշ տըր։ Եունանտա, Արապիստանտա, Սուրիատա, Մաքէտօնիատա միւշքիլաթ, ալթիւոլիւք վէ պու հալ՝ եաերլմագտա տըր։ Րուսիա ճիհէթինտէն տէ այնի մագամը իչխախեօրըզ։ Տահա կէչէնլէրտէ Նօվօյէ Վրէմիա ղազէթասը պու լիսանը գուլլանմըշ տըր։ Ֆագաթ պիզէ, պու սէօյլէր միւպալէղալը կէօրիւնիւր. Իթթիհատ վէ Թէրագգը գօմիթէսի, Մահմուտ Շէվքէթ բաշանըն թավսիյէսիյլէ զապիթանըն իչպու գօմիթէտէն չըգարըլմասընտան վէ բօլիթիգա ճէմիյէթլէրինէ կիրմէլէրի մէն իտիլմէսինտէն պէրու, պիր բարլամէնթօ ֆըրգասը օլմըշ վէ պազը էրքեանը՝ հէյէթը վիւքէլայա կիրմիշ տիր։ Իդասը խախտ աչըղա չըգարըլմասը լազըմ կէլէն պիր չէյ վար իսէ, օ տախի Սէլանիք գօմիսէսի թարաֆընտան Մէճլիսի մէպուսանտաքի Իթթիհատ ֆըրգասընը իտարէ իտէն, ֆագաթ զահիրէն հիւքիւմէթ իւզէրինտէ ֆէվգէլատէ պիր նուֆուզ իճրա իյլէէն պիր նէվ նէզարէթ գօմիսիօնը մագամընտա՝ իւչ քիշիտէն միւրէքքէպ օլան հէյէթ տիր։ Մամաֆիհ Թիւրքիատա հէր ճիհէթճէ պէօյլէ թէրագգիեաթ իճրա իտիլմիշ օլտըղը տա ինքեար օլունամազ. Օրտու միւքէմմէլ տիր, վէ տօնանմա՝ քիւչիւք իսէ տէ, Ապտ իւլ Համիտին զէմանընտա էնկին տէնիզէ չըգմասա միւզթէտիր տէյիլ իքէն, պու կիւն օ իգթիտարը, հարպա կիրիշմէք իգթիտարընը հայիզ տիր։ Հէր հալտէ Եունան տօնանմասընտան զահա զիատէ գուվվէթլի տիր։ Իտարէի հիւքիւմէթ թէմիզլէնմիշ, ումուրը մալիյէ սըրասընա գօնմըշ վէ տախիլէն միւսալէհա՝ միւմքին մէրթէպէ մուհաֆազա իտիլմիշ տիր։

«Բարլամէնթօտա Կէնճ-Թիւրքլէրին գարշըսընտա Արապ, Արնավուտ, Րում, Պուլկար նասիօնալիսթ ֆըրգալարը պուլունուեօր, լաքին պու ունսուրլարըն միւնհասըր մէսէլէլէրտէն մաատա, տիկէր մատտէլէր հագգընտա մէզքիւր հէյէթլէր էքսէրիյէթլէ գուրա վէրիեօրլար. պէօյլէ պիր բարլամէնթօ իլէ իտարէի հիւքիւմէթ՝ միւմքին տիր։ Շիմտիլիք միւշքիլաթ, եալընըզ խարիճի մէսէլէլէրտէ տիր։ Կիրիտ, Եունան վէ Պուլկարիստան՝ էբէյիճէ ղայլէլէրի մուճիպ օլուեօրլար։

«Կիրիտ իլէ Եունանիստան պիրլէշմէք մէյլինտէ տիրլէր. հէր նէ գատար համի տէվլէթլէր պունա միւսաատէ իթմէմէյի թէահհուտ իթմիշլէր իսէ տէ, մէսէլէ նէրէտէ իսէ էյինէ օրատա տըր։ Տիկէր թարաֆտան Պուլկարիստան՝ Մաքէտօնիա մէսէլէլէրինէ գարըշմագտան վազ կէչմէմէկեօր։ Արապիստան տախի պագը էնտիշէյի մուճիպ օլուեօր։ Եըրտիվ Սապպաս Հիլմի բաշանըն հաճիլիք իչին Մէքքէյէ կիտէճէքլէրինէ՝ Հիճազ տէմիր եօլընըն Մէքքէյէ գատար թէմտիտի, վէ պու իշի, Սըր Էրնէսթ Գասէլ վասըթասըլա հիսսէ իւզէրինէ թէշքիլ օլընաճագ պիր չիրքէթէ իհալէ իթմէք թասավվուրընա աթֆ իտիլիեօր. Պու իսէ, Ինկիլթէրրա նուֆուզընըն, կէրէք Արապիստանտա, կէրէք Ճէզիրէթ իւլ Արապտաքի (Միճագեաք) հիւքիւմֆէրմա օլաճաղընը կէօսթէրմէքտէ տիր։ Իշթէ Իսթանպօլտա պիր թագըմ չիւպհէլէրէ սէպէպիյէթ վէրէն պունլար տըր քի, պալքատէ պէեան իյլէտիկիմիզ պէտպինլիք՝ պունլարտան նէշէթ իտիեօր։»

ԻԽԹԱՐ

Ապօնըման վաձեկէրի ջօյմուշ վէ քենտիյէրինէ տէ խապէր վէրիլմիշ օլան միւշթէրիմ ապօնէլէրիմիզին, ապօնըման պէտէլլէրինի կէօնտէրմէլէրինի ռիճա իտէրիզ։

ՖՐԱՆՍԱ ՄԷՃԼԻՍԻ ՄԷԲՈՒՍԱՆԸՆՏԱ ԹԻՒՐՔԻԱ ԵԷՆԻ ՐԷԺԻՄԻ

Կէչէնտէ Ֆրանսա Մէճլիսի մէպուսանընտա Թիւրքիա եէնի րէժիմի հագգընտա ճէրէեան իտէն միւզաքէրաթըն պիր գըսմընը տէրճ իթմիշ իտիք. Պագիյէսինէ տէ պու կիւն տէվամ իտէրիզ.

Տը Բրէսանսէ.— Օսմանլը Ինգըլապը, եալընըզ Էվրօբա էհալիսինճէ տէյիլ, մէհաֆիլի սիեասիյէտէ տախի Թարիֆ օլընմազ պիր մահզուզիյէթ վէ հիսսիեաթը ֆէրահպախշա իլէ սէլամլանմըշ տըր։ Պու ֆէրահիյէթ, էվվէլա չունքի իչին տիր քի, օ Ինգըլապ՝ Սուլթան Համիտին զաւէթ գուվվէթլի օլան իգթիտարընը ազալթմըշ տըր։ Սանիեն՝ սէնէլէրին կէչմէսիյլէ օ սուլթանըն ճինայէթլէրի ունուտուլմամա վէ աֆվ օլընմամա պաշլաեօր կիպի գանն օլընմագտա պուլընմըշ իտի։ Տէհչէթլի միւգաթէլաթ գարշըսընտա, Էվրօբա, կէօզլէրինի վէ ագըլընը գապամըշ օլտըղը հալտէ, պու քէրրէ եէնի րէժիմէ գարշը Էվրօբա, զանն իտէբսինիզ քի կէչմիշին իւզէրինտէն սիւնկէր կէչիրմէյէ մուվաֆագաթ իթմիշ տըր։ Անճագ եէնի Թիւրքիա հագգընտա եալընըզ գուրու թէվէճճիւհ կէօսթէրիլմէսի քեաֆի օլմազըդ, թէշմինաթ իրայէսի լազըմ իտի, վէ պու թէշմինաթ սըրասընտա էն մուհիմմի, սէֆիրլէրին թէպտիլի օլտըղը տէրքեար իտի։ Էվվէթ, սէֆիրլէրին թէպտիլի լազըմ իտի. չիւնքի Էվրօբանըն Իսթանպօլա կէօնտէրիլէն սէֆիրլէր, ինթիմալ քի ինսանի գուսուր իլէ խախտ վուգուաթըն իճապաթըլլա Սուլթան Համիտին րէժիմի իլէ նէվիմա ուզլաշմըշ, օ րէժիմի գապուլ իթմիշ իտիլէր. օ րէժիմին ալթընտա իսէ, վագը օլան ճինայէթլէր հագգընտա սիւքիւթ իթթիխազ իտիլմիշ, տաիմա իմթիհազլար իչին միւսաատէ իսթէնիլմէքտէ պուլընմըշ տըր։

«Դիւթիւնիւ պու տէյիլ իտի. Սէֆիրլէր վար իտի քի, հիւրր մէմլէքէթլէրին ուզագտաքի բայիթախթլարընա գատար ֆայիյէթինի չօգ տէֆա թէվսի իթտէն Համիտին խաֆիյէլէրինէ իչթիրագ իթմէլէրինտէն չիւպհէ օլունուեօր իտի. Իմտի պու հալէ խիթամ վէրմէք զարուրի իտի. Ֆրանսա հիւքիւմէթի, պու լիւզումը հիսս իթտիկինտէն, Իսթանպօլտաքի սէֆիրինի տէյիշտիրտի. Եէնի սէֆիր, էֆքեարը հասէնէ իլէ միւթէխասսիս տօղրու պիր զաթ տըր։ Նուրասը տա պէեան իտիլմէլի տիր քի, Թիւրքիատա պէօյլէ բոլ իճրա իտէն տէվլէթլէրին սէֆիրլէրի վազիֆէսի, պու կիւն զաւէթ նազիք վէ միւշքիլ տիր, վէ չիւպհէսիզ իւք վազիֆէմիզ, Ինգըլապը Օսմանիէ թէվէճճիւհիւմիւզի կէօսթէրմէքլէ, հիւքիւմէթը Օսմանիէնին թէչէպպիւսիւ հիւրրիյէթբէրվէրանէսինի թէտրիճէն գօլայլաթմագ տըր.

Վայեան.— Բէք էյի.

Տը Բրէսանսէ.— Թիւրքիա, իգթիսատ նօգթաի նազարընտա, մէմալիքինին իշլէթիլմէսի խուսուսընտա էյի գօլու պաղլը պիր տէվլէթ տիր. Հէման տաիմա թէտապիրի պէյն էլ տիւէլ բիւճհանիյէթ քէսպ իթմէքտէ տիր. Պու էսնատէ Թիւրքիայա չու ֆիքրի վէրմէլիյիզ քի, պիզ քէնտիսինէ, բէք չօգ զէման Ֆրանսանըն միւրաճաաթ մէնֆաաթլարը աստ իտիլմիշ օլան մէնաֆիի մատտիյէսինտէն միւժքին օլան ֆէտաքեարլըղլարը իթմէյէ հազըրըզ. լաքին մէսէլէ պիզէ պու չէքլէ իրայէ իտիլմէմիշ իտի, պէք չօգուզ հալլ օլունուր իտի. Տիկէր պիր մասալէ վար տըր. էկէր պիզ, պիր թագըմ թէհլիքէլէրէ գարշը հիւքիւմիթը Օսմանիէյի մուավէնէթ իտէմէզ պիր հալտէ պուլունսա իտիք, պէն՝ Ինգըլապը Օսմանինին տօսթը օլմազ իտիմ. Իչթէ պիր մուխաթարա. սէօզ սէօյլէմէք հագգը, Թիւրքիա կիպի պիր միլլէթ վէրիլմիշ հալտէ, օ հագգ՝ ահվալը մախսուսէ իլէ թէչքիլ օլընմըշ պիր միլլէթ վէրիլմիշ օլուեօր. Թիւրքիա, ֆաթիհ-

ւ՛ըքլէ Թէքասիւս իթմիշ պիր միլլէթ տիր։ Գանտա մէվճուտ օլան միւխթէլիֆ ունսուրլար՝ ասլա պիրպիրլէրի իլէ եօղրուլմամըշ տըր, վէ տէվլէթ տէ պունլարը պիրլէշտիրմէյէ չալըշթ իթմէմիշ, հալթա աքսինի տիւշիւնմիւշ տիւր։ Օլմաեա քի կիւնիւն պիրինտէ միլլիյէթ սէյլ ազիմի, էֆքեարը միլլէթբէրվէրանէնին իչինտէ զուհուր իտէր տէյի զօրգուլմըշ տըր։ Օսմանլը ինգըլապը իչին իսէ, գօրգուլան չէյ, բարլամէնթօ սիւսիւ, Թէզեինաթը արգասընտա սօն տէրէճէ մէրքէզիյէթ ուսուլինէ Թարաֆկիր օլմագ քէյֆիյէթի տիր։

(Տէվամի)

ՀԱՑԳԸ ՊԷՅԻՆ ՄՈՒՎԱՍԸԼԷԹԻ

Բազար սապահը բէք էրքէնտէն, հավա զահէթ գոյըլ վէ սօղուգ չէտիտ օլմասընա պագըլմաեարագ, Սիրքէճի ըսթասիօնը, սատըը ճէտիտ Հազգը պէյի իսթիգպալէ կէլմիշ օլան բէք չօգ զէվաթ վէ էհալի իլէ տոլմըշ, վէ իքի սըրա ասքէր տիզիլմիշ օլուպ, պիր ասքէրի մուսիգի Թագըմը տա պէքլէմէքտէ իտի։ Ուսթատ վէ մուալլիմի գամիմլէրինի իսթիգպալ իչին էն զիեատէ խահիշ կէօսթէրէն Տար իւլ Ֆինուն, Միւլքիյէ վէ Հուգուգ մէքթէպլէրի շակիրտանը, էրքէնճէ Մէքթէպը հուգուգտա Թօբլանմըշ օլուպ, Սէլիմիէ գըշլասը պանտօսը իլէ, վէ էօնտէն, «Տար իւլ Ֆինուն» իպարէսինի հավի պիր պայրագըլա ըսթասիօնա կէլմիշլէր տիր։ Սու Թուղխանլարը վէ Գուլկարիսթանտա պիր քէօբրիւյիւն եըղըլմասը սէպէպիյլէ գաթար իայլի կէճիքմիշ, վէ Թօբլանմըշ օլան իգտիհամ իսէ պէքլէմիշ տիր։ Նիհայէթ սաաթ 8 1/2տա գաթար մուվասըլէթ իթմիշ, պիւթիւն հազըրուն՝ սատըը ճէտիտ Հազգը պէյի կէօրմէքլէ ալգըշլամըշլար տըր։ Պիր ավճը պէօլիւկիւ իլէ ժանտարմա էֆրատը Թարաֆընտան մէրասիմի իհթիրամիէ իֆա բազ իտիլմիշ տիր։ Թէշրիֆաթճը Պէհճէթ պէյ հիւքիւմէթ նամընա վէ պաշ քեաթիպ վէ պաշ մապէյնճի Խալիտ Զիա վէ Լութֆի պէյլէր՝ Զաթը Շահանէ նամընա սատրազամը իսթիգպալ իյլէմիշլէր տիր։ Մահմուտ Շէվքէթ բաշա՝ միւշաւիրլէրի անլընտան էօբէրէք, պէեանը բէսմը խօշամէտի իյլէմիշ. Հազգը պէյ տէ՝ Հարէքէթ օրտուսը գօմանտանընը ալնընտան պուսիթմիշ տիր։ Տախիլիէ, մալիէ, ատլիէ, պահրիէ, մէարիֆ, խարիճիէ, էվգաֆ, մէաարին վէ նաֆիա նազըրլարը, Զիա բաշա, Թէշրիֆաթը ումումիէ նազըրը Ղալիպ բաշա, պազը աեան վէ մէպուսան՝ սըրա իլէ եէնի սատրազամա պէեանը բէսմը խօշամէտի իյլէմիշլէր տիր։ Հազըրուն իչինտէ Իթալիա վէ Ռուսիա սէֆարէթլէրի պաշ թէրճէմանլարը, Ամէրիգա սէֆարէթխանէ թէրճէմանը, Շարգ վէ Անատօլը տէմիր եօլլարը տիրէքթօրլարը, վէ Օսմանլը պանգասը պաշ թէրճէմանը Նամիգա պէյ պուլընմըշլար տըր։ Կէնճ չաիր Ճէվատ պէյ՝ սատըը ճէտիտէ պէեանը խօշամէտի միւպէյինի կիւզէլ պիր նութգ իրատ իթմիշ վէ սատրազամ Թարաֆընտան մէվգըէ միւնասիպ պէլիղ պիր ճէվապ վէրիլմիշ տիր։

Հազգը պէյ՝ Սիրքէճի ըսթասիօնընտան Տօլմա-պաղչէ սէրայընա ազիմէթ իթմիշ վէ Թարաֆը հազրէթը Բատիշահիտէն գապուլ օլընմըշ տըր։ Միւշարիլէյհ, պիր սաաթտան զիեատէ նէզտը հազրէթը Շէհրիեարիտէ գալմըշ, վէ պու խուսուսի միւլագաթտա խարիճտէն քիմսէ պուլընմամըշ տըր։

Հազգը պէյ՝ սէրայտան Նիշան-Թաշընտագի գօնաղընա կիթմիշ, վէ աքշամ Աեան վէ Մէպուսան բէյիսլէրիյլէ սատըը սապըգը զիեարէթ իյլէմիշ տիր։ Պատէհու գօնաղընտա պիր իճթիմա վուգու պուլուպ, խարիճիէ, տախիլիէ, մալիէ վէ ատլիէ նազըրլարը հազըր պուլընմըշլար տըր։

** Տիւնէ գատար եէնի գապինէ Թէշքիլ օլընմամըշ տըր։ Ֆագաթ հէր հալտէ պու կիւն խաթամ պուլըն Թէշքիլ իտիլէճէկի մուհագգագ տըր։ Տէվէրան իտէն շայիալարա կէօրէ, եէնի վիւքէլանըն լիսթասը պէր վէճհը աթի տիր. Հազգը պէյ՝ սատրազամ, Րիֆաթ բաշա՝ խարիճիէ նազըրը, Թալեաթ պէյ՝ տախիլիէ, Ճավիտ պէյ՝ մալիէ, Մահմուտ Շէվքէթ բաշա՝ հարպիէ, Խալիլ բաշա՝ պահրիէ, Սաիպ Մօլլա՝ Շէյխ իւլ Իսլամ, Նէճմէտտին պէյ՝ ատլիէ, Հալաճեան էֆ.՝ նաֆիա, Շէրիֆ Հայտար էֆ.՝ էվգաֆ, Էմրուլլահ էֆ.՝ մէարիֆ, Գօզասիս էֆ.՝ օրման վէ մէաատին։

** Պու սապահքի Թիւրքճէ ղազէթալարտա օգունտըղըմա կէօրէ, սատրազամ Հազգը պէյէ՝ վէզարէթ ըւթպէսի Թէվճիհ պույրուլմըշ տըր։ Պաշ քեաթիպ Խալիտ Զիա պէյ՝ տիւն եէնի սատրազամ բաշանըն գօնաղընա կիտէրէք միւլագաթ իթմիշ տիր։— Հէյէթը վիւքէլանըն քիմլէրտէն իպարէթ օլաճաղը հէնուզ բէսմէն իլան օլընմամըշ տըր. պալէատէ իսիմլէրի պէեան իտիլէնլէրտէն ուֆագ Թէֆէք Թէպէտտիւլաթ վագը օլաճաղը խապէր վէրիլիեօր։— Սիսամ պէյի Գօզասիս էֆ.նին եէրինէ պիր արկէրի պուլընմասըղընտան, Օրման վէ Մէատին նէզարէթինէ՝ աեանտան Մավրօգօրտաթօ բաշանըն Թայինի օլընաճաղը միւհթէմիլ տիր։ Սիսամ պէյլիկի՝ Արիսթիտի բաշաեա Թէքլիֆ օլընմըշ իսէ տէ, գապուլ իթմէմիշ տիր։ Շէրիֆ Ալի Հայտար պէյ՝ Էվգաֆ նէզարէթինի գապուլ իթմէմիշ տիր. նէզարէթը միւշարիլէյհաեա՝ Հալէպ մէպուսը սապըգը Նուրատի տէվլէթ ազասընտան Մուսթաֆա էֆ.նին Թայինի միւհթէմիլ տիր։ Պահրիէ նէզարէթինի, ղալիպա պիր միւտտէթ սատրազամ բաշա տէրէօհտէ իյլէեէճէք տիր։ Մէարիֆ նէզարէթի՝ Հիւսէյին Ճահիտ պէյէ Թէքլիֆ իտիլմիշ իսէ տէ, գապուլ իթմէմիշ տիր։

** Տիւն սապահ սատրազամ բաշա՝ Րիֆաթ բաշա իլէ պիր սաաթ վէ ամիրալ Կամիլ բաշա իլէ իւչ չարէք սաաթ կէօրիւշմիւշ տիւր։ Կամիլ բաշանըն զիեարէթի՝ Խալիլ բաշանըն Պահրիէ նէզարէթինէ Թայինինէ տաիր օլտըղը հավատիսինի «Թանին» Թէքզիպ իտիեօր։

** Գապինէ հէյէթի պու կիւն սուրէթը գաթիէտէ Թայինի իտիլմէսէ պիլէ, Հազգը բաշանըն սատարէթ ալայը իճրա իտիլէճէկի վէ պատէհու գապինէնին տիկէր ազասը Թայինի օլընաճաղը սէօյլէնիեօր։

ԿԻՐԻՏ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Պապը Ալի, Կիրիտին համի տէվլէթլէրինէ Թէպլիղ օլընմագ իւզրէ Օսմանլը սէֆարէթխանէլէրինէ պիր բրօթէսթօնամէ կէօնտէրմիշ, վէ Կիրիտ հիւքիւմէթինին Եունան գրալընա սատագաթ եէմինի իթմէսինէ, վէ գավանինի միւլքիյէի Եունանիյէնին Կիրիտտէ ճարի օլմասընա միւսաատէ իտէմէեէճէկինի, վէ պու պապտէ համի տէվլէթլէրին վագիֆէսիզ տաւրմալարընա մանէա վէրիլէմէեէճէկինի պէեան իթմիշ տիր։

** Աթինատան ալընան պիր Թէլէկնաֆա կէօրէ, Կիրիտ Մէճլիսի մէպուսան բէիսի Մ. Վէնիզէլօս վէ ազատան Մ. Մանօս, Աթինաեա կէլմիշլէր տիր։ Միւմալիյէհիւմա՝ Բիրէտէ ասքէրի զիւպիւն մուրախխասլարը Թարաֆընտան իսթիգպալ օլընմըշլար տըր։ Պու մուվասըլէթէ՝ տիւրլիւ մանէալար վէրիլմէքտէ տիր։ Պու վագըա՝ Աթինատա ազիմ հէյէճանը մուճիպ օլմըշ տըր։

** Կիրիտէ, կէլէճէք իլք պահարտա՝ ասքէրի միւխթէլիթէնին Թէքրար կէթիրիլէճէկի՝ Ռօմատան ալընան Թէլէկրաֆլարտա իշար օլունուեօր։

ԹՈՒՆՈՒՍ ՀՈՒՏՈՒՏԸ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Ֆրանսա սէֆիրի, խարիճիէ նազըրընա պու պապտէ պիր նօթա վէրմիշ տիր։ Թարապլուսը Ղարպ վալիսինտէն կէլէն պիր Թէլէկրաֆտա, Օսմ. ասքէրլէրինին Ֆրանսըզ հուտուտընը կէչտիքլէրի հավատիսի Թէքզիպ, վէ ասքէրի միրզամէնին մէվզիլէրինի ասլա տէյիշտիրմէմէտիքլէրի պիլտիրիլմիշ տիր։ Րիֆաթ բաշա, պու մալումաթը Ֆրանսա սէֆիրինէ Թէպլիղ իյլէմիշ տիր։ Պինապէրին հատտէնինի պէօյլէ պիր էհէմմիյէթի օլմատըղը անլաշըլըեօր։

Խարիճիէ նէզարէթի, ալէնի գափինէնին Թէնքիլինի միւթէհագգըգ, Թայինի հուտուտտա տաիր միւթէլխիթ պիր գօմիսիօնըն Թէշքիլ օլընաճաղընը գարարլաշտըրմըշ տըր։

** Բարիզտէն ալընան պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Թունուս համախսի Թէսվիյէ օլընմամըշ ատտ օլունուեօր։ Ֆրանսա մէհաֆիլի սիեասիյէսինտէ, Պարաօ մուահէտէսինին հիւքիւմէթը Օսմանիյէճէ Թաստիգ վէ Թունուսլըլարըն՝ Թէպաայը Օսմանիյէ մագամընտա ատտ իտիլմէքտէն բէսմէն վազ կէչիլմէսի վէ հուտուտըն Թահտիտ օլընմասը լիւզումը պէեան իտիլիեօր։ Մուամէլէյի Թահարիյէնին, էվվէլա Բարիզտէ, էրպապը ֆէննին իլէ Օսմանլը վէ Ֆրանսըզ տիբլօմաթլարընտան միւրէքքէպ պիր գօնֆէրանս մարիֆէթիյլէ, վէ պատէհու մահալլինտէ, Թունուսլը օլմաեարագ Ֆրանսըզ էրպապը ֆէննի վասըթասըյլա իճրասը լազըմ կէլտիկի պէեան իտիլմէքտէ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ճէմաաթճա Փիքիրլէրի չու էսնատէ զիեատէսիյլէ իշղալ իտէն մէսէլէյի մալիւմէի միլլիյէ, հալէա պահսի հէյէճան վէ ղալեան օլմագտա տըր. չու ֆարգ իլէ քի, Սինօտ վէ Երեսփոխանական Ժողովլար արասընտա պիր հիւսնի իթիլաֆ վէ իթթիֆագ հասըլ օլաճաղը հազգընտագի իւմիտլէր պիր ազ տահա գավիլէշմիշ կիպի տիր։ Եալընըզ բիսգօբօսան իլէ միւթէպէրան, պու մէսէլէյէ հասըը էֆքեար իթմէյիպ, Իսթանպօլ կըզերլինին տախի պու պապտէ ումում ճէմաաթըն խայր ու մէնֆաաթը մագսատիյլէ, քէնտի իչլէրինտէ խուսուսի իճթիմալար ագտ իթմէքտէ, վէ բիսգօբօսան իլէ իսթիշարէլէրտէ պուլունմագտա օլտուգլարը մէմնունէն իշիտիլիեօր։ Հէր հալտէ, սօն նիւսախէմիզտէ զիքր իթտիկիմիզ զէմինի իթիլաֆըն պուլունմագ իւզրէ օլտուղը խապէր վէրիլիեօր։ Բիսգօբօսլար՝ կըզերին, ավամըն, կիտտասըլ պիւթիւն ճէմաաթըն ամալը՝ քէնտիլէրինտէ ախատը ամալը օլտուղընը, հէր վագըթտան զիեատէ մուսիրրանէ պէեան վէ Թէէքքիտ իտիեօրլար։ Անճագ քէնտիլէրճէ գաթիէն վէ գաթըեյէթէն գապիլի գապուլ վէ իճրա օլամաեան, վէ քէնտի սէլահիյէթլէրի մաֆէվգինտէ պուլունան խուսուսլար իչին, հէր հալտէ քէնտիլէրինտէն բէյ վէ մուվաֆագաթ պէքլէնմէսի տէ՝ մուվաֆըգ մալաքեաթ օլամաեաճաղընը, վէ անճագ պու կիպի խուսուսաթըն՝ ճէմաաթճա արիզ ու ամիգ Թաէմմիւլ նազարը տիգգաթա ալընըպ, օ սուրէթլէ հարէքէթ իտիլմէսի լիւզումունու տէրմիեան իտիեօրլար։ Սօն կիւնլէրտէ կէօրիւշտիւկիւմիւզ պազը միւհթէրէմ Եպիսկոպոսլարըն, «Պիզ, պիր Նիզամնամէյի Միլլիյի՝ սամիմանէ սուրէթտէ, ճիտտիյէթլէ վէ աշխարհականլարտան զիեատէ իսթէրիզ. զիրա Նիզամնամէ օլմատըղընտա, Նէլէ՛ր, Նէ միւշքիւլաթ չէքէճէկիմիզի պի՛զ պիլիրիզ. Իմտի, Իսթանպօլտան Թամէլէրիմիզէ ավտէթիզտէ, էյլէրիմիզտէ պիրէր Նիզամնամէյի Միլլի օլմասընը հէր հալտէ իսթէրիզ. արզու իտէրիզ» տէտիքլէրինի իշիթտիք։ — Պու սէօզլէրին խալիսէթ վէ սամիմիյէթինէ, Եպիսկոպոսլարըմըզա հիւրմէթիմիզ օլտուղընտան ինանմագլա պէրապէր, իճաաթը անվալ վէ զէմանըն սահի իսթէր իսթէմէզ պու սէօզլէրի Թաստիգ իտէճէկինի պէեանէ լիւզում կէօրմէյիզ։ Իմտի, չու սըրատա, ումում ճէմաաթըն, րուհպան վէ ավամըն, բիսգօբօսան վէ միւթէպէրանըն արզու վէ էմէլլէրի, այնի մէրքէզտէ օլտուղը հալտէ, միւշքիլաթըն էն պէօյիւկիւ հալլ իտիլմիշ վէ եալընըզ իճրա նօգթասը գալմըշ օլուր քի, պունըն տա սուրէթը միւնասիպէտէ Ֆիիլէ կէլմէսի, անճագ խարէքի միլլէթին պաշընտա օլան րուհանի՝ վէ ճիսմանի հէյէթլէրին էմրը պասիրէթ, տիրայէթ վէ Ֆէթանէթինտէն պէքլէնիլիր։

** Իշիթտիկիմիզէ կէօրէ, Երեսփ. Ժողովըն սօն իճթիմաընտա, մէճլիսի մէզքիւրըն Դիւանը Թարաֆընտան Սինօտ մէճլիսինէ եազըլմասը գարարլաշտըրըլան Թահրիրաթ, կէչէն հաֆթա զարֆընտա եազըլմըշ վէ կէօնտէրիլմիշ տիր։ Սինօտ, իշպու Թահրիրաթը արիզ ու ամիգ միւթալէա վէ միւզաքէրէտէն սօնրա, իճապ իտէն ճէվապը Թանզիմ իլէ, Երեսփ. Ժողովըն Դիւանընա, պու կիւնլէրտէ կէօնտէրմիշ տիր։ Իշպու ճէվապնամէնին զահէթ միւլայիմ վէ իթիլաֆճուեանէ եազըլմըշ օլտուղը՝ մալումաթը մէվսուգէմիզտէն տիր։

** Երեսփ. Ժողովըն եազընտա ագտը իճթիմա իտէճէկի իշիտիլիեօր։

** Բազար կիւնիւ, Ռում բաթրիկի րիւթպ. Եօվակիմ էֆ., րէֆագաթընտա իքի մէթրօպօլիտ վէ բաթրիգխանէ մէճլիսի ազասընտան իքի զաթ իլէ գաբու քեհեասը էֆ. օլտուղը հալտէ, Ս. Ծնունդ եօրթուսը միւնասիպէթիյլէ, իխտէրի զիեարէթ զըմնընտա, Կ-Բաթրիգխանէմիզէ կէլէրէք, Արք. Տեղապահ Եպիսկոպոսա վէ բէսմը գապուլտէ հազըր պուլունան տիկէր Եպիսկոպոսլարա բասիմէի Թէպրիքի իֆա իթմիշլէր տիր։ Եիրմի տագիգա գատար տէվամ իտէն միւքեալէմէ, անվալը հազըրէ իւզէրինէ ճէրէեան իթմիշ վէ բէք սամիմի օլմուշ տըր։

** Բազար իրթէսի կիւնիւ, Ս. Պօղօս վէ Ս. Պետրոս եօրթուսը օլտուղընտան, ումում էքիսգօբօսան, րէհապին, Կ-Բաթրիգխանէմիզ մէճլիսլէրի վէ միւէսսիսաթը միլլիյէ ազալարը վէ սաիր զէվաթ, Կ-Բաթրիգ Տեղապահը Արք. Պետրոս Եպսկ. Գօյունեանը վէ Կ-Բաթրիկի սապըգ Ամեն. Պօղոս Պետրոս Սապպաղեանը, եէվմը մախսուսլարը օլմագ միւնասիպէթիյլէ Թէպրիք իթմիշլէր տիր։— Տեղապահ Գերապայծառ իլէ Կ-Բաթրիկի սապըգ տախի Թաաթիլի [?] զիեարէթ իյլէմիշլէր տիր։

** Ճումա իրթէսի կիւնիւ Մամուրէթ իւլ Ազիզ Մէրխասասը Արք. Ստեփան Եպս. Իսրայէլեանըն եէվմը մախսուսը օլտուղընտան, եպիսկոպոսլար, րէհապին, միւթէպէրան վէ սաիր զէվաթ միւշարիլէյհի զիեարէթ վէ Թէպրիք իթմիշլէր տիր։

** Բազար իրթէսի կիւնիւ Ս. Երրորդութիւն քիլիսէմիզ Մեծ-Ժողովրդապետի Գեր. Պօղոս Գերպծ. Գազըրեան, եէվմը մախսուսընը Թէպրիքէ միւսարաաթ իտէն բիսգօբօսան, րուհպան, միւթէպէրան վէ սաիր բէք չօգ ահալիյէ միւհթէրէմէսինին զիեարէթլէրինի գապուլ իյլէմիշ տիր։

** ՊԻԼԷՃԻՔ ՄԷՔԹԷՊԻ ԻԵԱՆԷՍԻ. Պիլէճիք էրմէնի-գաթօլիք էրքէք վէ գըզ մէքթէպլէրինին մուզաիգասընա մէտար օլմագ իւզրէ, մահէլլի ղայեուր Ժողովրդապետի Գերյ. Գրիգոր Ծ. Վ. Աշըգեան Թարաֆընտան Թէրթիպ վէ Թաբ իտիլմիշ օլան ԱԻՆՏԻՍ Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ խամիտէքի րիսալէճիք, պէհէր նիւսխէսի 2 ղշ.ա մաթպաամըզտա սաթըլմագտա տըր։ Գըյմէթը ազլիյէսիյլէ վէ խասաա գըյմէթը ազլիյէսինտէն զիեատէ Ֆիյաթլէ սաթըն ալաճագ օլանլարըն իսիմլէրինի ղազէթամըզտա տէրճ իտէճէյիզ։— Յովսէփ էֆ. Փափազեան 2 նիւսխէ 10 ղշ., Պօղոս էֆ. Մօմճեան 1 նիւսխէ 5 ղշ., պիր զաթ 1 նիւսխէ 5 ղշ., Յովհ. էֆ. Ապտուլլահեան 3 նիւսխէ 6 ղշ., Յովհ. էֆ. Կոտյեան 1 նիւսխէ 5 ղրուշ։

** Ժընէվ էրմէնի ճէմիյէթի ազասը կէչէնտէ չէհրի մէզքիւր Օսմ. պաշ շէհպէնտէրի չէրէֆինէ պիր զիեաֆէթ վէրմիշլէր տիր։ Զաթը Շահանէ՝ էրմէնի Թալէպէսինին իչպու հարէքէթինի խապէր ալարագ, մահզուզ օլմուշլար, վէ Թալէ-

պէյի մէրգումէյէ սէլամը Շահանէլէրինին թէպլիղինի վէ ճէմիյէթլէրինէ 1000 ֆրգ. իհսանէ իրատէի իրատէ պույուրուլմուշլար տըր: Ճէմիյէթ տէ, պու թէլէկրաֆ Զաթը Շահանէյէ իգհարը թէշէքքիւր իթմիշ տիր:

*** Սիս Էրմէնի Կաթողիկոսը թարաֆընտան Ատանա վէ ճիվարընըն գաթլի Էանտմընտա միւհթերէգ օլան էյթամը միւլլիյէնին սիկօրթա պէտէլլէրի թէէտիյէ իտիմէտէսինտէն տօլայը Իւնիօն Նամ սիկուրթա գումբանիասընա գարշը աչըլան տավանըն րույէթէթինէ, չըգան բազար իրթէսի Տէրսաատէթ Թիճարէթ մահքէմէսինտէ պաշլանմըշ տըր: Միւշարիլէյհ Կաթողիկոսա էրմէնի Բաթրիգխանէսի Վարչութիւն ազասընտան Հմայեակ էֆ. Խօսրովեան, Դրիտի Լիօնէ պանգասը հուգուգ միւշավիրի Սմբատ էֆ. Քեաթիպեան, Ռուբէն էֆ. Փափազեան վէ հուգուգ միւշավիրի Մ. Վուչինօ, վէ Իւնիօն գումբանիասընա Մ. Պարօցցի իլէ Մ. Թուզլ վէքիալէթ իթմիշլէր տիր: Մահքէմէ րէյիսի Ալէքսանեան Յովհաննէս պէյ օլուպ, ազալարը տախի Վահմչապուհ Մանուկեան էֆ. իլէ իքի Թիւրք վէ իքի Էվրոպալը պուլունմըշ տըր: Պու տավատա, հանտան էյթամըն պէտէլլէրի օլմագ իւզրէ Իւնիօն գումբանիասընտան 90,000 ֆրգ. թազմինաթ իսթէնիլմէքտէ տիր: Իքի թարաֆ տինլէնիլմիշ վէ մուհաքէմէնին տէվամը տիկէր պիր կիւնէ թալիգ օլունմըշ տըր:

*** Էնգյուրէտէն Դեկտ. 23 թարիխիյլէ վէ Բէթրի Մահրիեան իմզասըյլա «Ճէրիտէի Շարգիյէ»յէ եազըլմըշ օլան պիր մէքթուպտա, մահէլլի ճէմաաթըմըզ գայթխանէսինտա, 15-16 չաղլարընտա օլուպ հէնուզ տէֆն օլունմըշ օլան պիր գըզըն նաշը նասըլսա մէզարընտան չըգարըլարագ, քէլլէսի թարաֆընտան միճաուրինին պաշը մահէլլէրի պարչալանմըշ վէ հէնիւզ օլաուզը կէօրիւլմիւկիւ, վէ քէյֆիյէթ Մէրխասախանէ խարէսինէ խապէր վէրիլտիկի հալտէ, իճապընըն իճրասը խուսուսընտա իհմալ իտիլտիկի, վէ նիհայէթ իշ հիւքիւմէթէ խապէր վէրիլմէքլէ, ամէլիյաթը պիլմուայէնէ, մէզքիւր նաշըն, հէնուզ տէֆն օլունմըշ օլաուզը վէ պալէատէ եազըլտըղը վէճհլէ, քէլլէսի մարֆէթիյլէ միճաուրինին պարչալանտըղը թէհագգուգ իթմիշ, վէ պու պապտէ պիր բաբօրթօ թանզիմ իտիլտիկի կիպի, նաշըն տախի թէքրար տէֆն օլունտուղը իշար իտիլմիշ տիր: —Պու տէհշէթլի վագըանըն մուհարրիրի Բէթրի էֆ. իշպու մալիւմաթընա իլավէթէն, գայթխանէ հագգընտա պու տէրէճէ տիգգաթսըզլըգտան վէ Էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթը Մէճլիսի խարէսինին պու պապտաքի իհմալինտէն տօլայը միւշքիւլ սէօզլէր իլէ շիքեայէթ վէ թէէսսիւֆլէր իթմիշ տիր: —Վուգուի հալ աղըրտուր օլտուղը հալտէ, իշպու թէէսսիւֆլէրէ պիզ տէ իշթիրաք իտէրիզ:

Պու խուսուստա թահգիգաթըմըզա նազարէն, մէզքիւր գայթխանէն պէքճիսի օլմատըղը կիպի, գօրուսընտա քիլիտի տէ եօգ իմիշ: Սճայիպ պիր պէքճի սայլամագ, պիր քիլիտ եափթըրմագ՝ գօճա Էնգիւրէ Էրմէնի-գաթօլիք Էհալիսի իչին պու գատար կիւճ պիր շէ՞յ մի տիր: Եալընըզ ալէմը մէտէնիյէթտէ եապանճը մըլլէթլէր տէ չիլ, հաթթա պէտէվիյէթտէ եաշայան վէ գատիմ միլլէթլէր պիլէ, քէնտի սէվկիլիլէրինին էօլիւլէրինէ հէր տիւրլիւ րիայէթի իֆա վէ մէզարլարընըն հիւրմէթի մուհաֆազասընտա տիգգաթ իտէրլէրտէ, Էնգիւրէ Էրմէնի-գաթօլիքլէրիմիզին պու խուսուստա լագայտիսիզ պուլունմասընա, վէ մահէլլի հէյէթի խարէսինին, պէօյլէ պիր հալին իճրասը իճրասընը թէխիրրաթա ուղրաթմասընա, նէ գատար թէէսսիւֆլէր իտիլսէ վէ շիքեայէթլէր օլունսա, ազ տըր: —Պիր տէ, պիր բիվայէթտէ, պազըլարըն ճէնազէլէրի էվլիատլէրիյլէ տէֆն իթմէյէրի Էնգիւրէճէ պիր ատէթ կիպի իմիշ. չու հալտէ գայթխանէ ճիվարընտա պուլունան պազը հաշարաթըն ճէնազէլէրի սօյմա ֆիքրի տէհալէթքեարանէսիյլէ մէզարտան չըգարմալարը միւհթէմիլ իսէ տէ, նասըլ թէքրար գապիրլէրինէ եէրլէշտիրիլմէտիքլէրի տախի պու ապտալէթին թէֆսիրի օլունամազ։—Դարիպ տիր քի տիւնքի «Ալէմտարը» գապրիսի Թիւրքի» պու ֆէճի վագըանըն նագ-

լէն, կէօյա Շիշլիտէքի գայթխանէմիզտէ տա պու վագէնըն օլմըշ տըր կիպի եազմըշ տըր: Բէֆիգիմիզին, իշպու վագըայը «Ճէրիտէի Շարգիյէ»տէն ալտըղընը զիքր իթմէքսիզին, Էնգիւրէյի՝ Շիշլիյէ թահվիլ իթմէսի, ալէլուսուլ թէպլիղ տիգգաթ էտէրի տիր:

ԱԶԴ. —Յառաջիկայ Ուրբաթ օրը, ի Տօնի Տնօրէնութեան Յիսուսի և Օծման Յիսուսի Փրկիչ Մայր եկեղեցւոյ, Արհ. Պետրոս Գերպծ. Փօյաճեան, Տեղապահ Կ-Պատրիարքութեան Տանն Կիլիկիոյ, ժամը (ը. Թ.) 5ին, հանդիսաւոր Պատարագ պիտի մատուցանէ: Ուստի կը հրաւիրուին համօրէն ազգայինք ներկայ գտնուիլ սոյն հանդիսին:

Թաղականութիւն Մայր Եկեղեցւոյ

Ղալաթիոյ 30 Դեկտ. 1909 (ԿՑիէ)

ՄԻՒԹԷՖԵՐՐԻԳ ՄԱԼԻՄԱԹ

Եարըն Մուհարրէմին պիրի, եանի 1328 սէնէյի Հիճրիյէսինին իլք կիւնիւ օլտուղընտան, արզը թէպրիքեաթ իթմէք իւզրէ վիւքէլա, աեան վէ մէպուսան րէիսլէրինին սաաթ 6տա թարաֆը հազրէթը Բատիշահիտէն գապուլ պույրուլաճագլարը, վէ զէվաթը սաիրէտէն Մապէյնէ կիտէճէքլէրին, վագը իմզա իթմէլէրի իչին սաաթ 5տէն 10ա գատար պիր տէֆթէրը մախսուս պուլունտուրուլաճագը թէշրիֆաթը ումումիյէ նէզարէթինտէն իլան օլունմըշ տըր:

Պու կիւն Րուսիա սէֆիրի, սուրէթը խուսուսիյէտէ հուզուրը Շահանէյէ գապուլ օլունաճագ տըր:

Շէհրիմիզտէ պուլունան գահրամանը հիւրրիյէթ Նիազի պէյ իլէ պիրատէրի Օսման Ֆէհմի պէյ՝ էվվէլքի կիւն պաշ եավէր Թուրշիտ բաշա մարիֆէթիյլէ հուզուրը հազրէթը Բատիշահիյէ գապուլ օլունմըշլար վէ մազհարը իլթիֆաթը Շէհրիարի օլմուշլար տըր:

Պունտան պէօյլէ թաշրատա սէրսէրիլէր կէօնտէրիլմէմէսի էքսէր վիլայէթլէրտէն էմրիյէթը ումումիյէ միւտիրիյէթինէ եազըլմըշ տըր: Պունլար, կիթտիքլէրի մահէլլէրտէ սիրսէրիլիկ վէ իւրուսզլուգտա տէվամ իթմէքտէ իմիշլէր: Իլանը մէշրուտիյէթտէն պէրու վիլայէթլէրէ 5000 նէֆէր սէրսէրի կէօնտէրիլմիշ տիր:

«Օսմ. Լօյտ»ըն ալտըղը պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Իզմիր վէ Խրիմթեան Արնավուտլար՝ մէմլէքէթճէ իտարէ վէ ումուրը նաֆիա իճրա իտիլմէտիքճէ տօքեր վէրմէյէճէքլէրինի վալիյէ պիլտիրմիշլէր տիր:

Ատանա, Մարաշ, Ճէպէլը Պէրէքէթ վէ սաիր մահալը մալիւմէ վագըալարընտա Էրմէնիլէրի գաթլ, մալլէրինի եաղմա վէ սաիր խաթաաթլէրի իճրա իթմիշ օլանլար հագգընտա տիվանը հարպլար թարաֆընտան վէրիլէն նէֆի, քիւրէք, գալէպէնտլիք վէ սաիր հիւքիւմլէր, պա իրատէի սէնիյէ թաստիգ օլունարագ, իճրալարը մահէլլի հիւքիւմէթլէրինէ էմր իտիլմէքտէ օլտուղը՝ զաբթիյլէրտա օգունուր:

Սապըգ էսգազ Քեամիլ բաշանըն Բէյօղլու-Բալըգբազա իգամէթէ գարար վէրտիկի չայի օլմըշ իսէ տէ, թասթիգ օլունամամըշ տըր: —Ալմանիա սէֆիրի, կէչէն կիւն բաշայի միւշարիլէյհի զիեարէթ իթմիշ տիր:

Էրզրումտա կէչէն կիւն պէօյլէ պիր միթինկ ագտ օլունմըշ վէ տախիլի վիլայէթտէ տէմիր եօլլար ինշա իտիլմէսինի հիւքիւմէթտէն թալէպ իթմէյէ գարար վէրիլմիշ տիր:

Թարսուս շէհրինին էլէքթրիգլէ թէնվիր իտիլմէսի գարարլաշտըրըլմըշ տըր:

Պրուսա չիֆթլէթի սէպէպիյլէ շէհրիմիզ ֆուգարա էհալիսինէ քէօմիւր թէվզի իթմէք իւզրէ նէ միգտար քէօմիւրէ իհթիեաճ պուլունտուղը թարաֆը հազրէթը Բատիշահիտէն սուալ պույրուլմըշ վէ 1000 լիրա իհսան վէ իթա իտիլմիշ տիր:

Տօնանմայի Օսմանինին թագվիյէսի իչին շու էսնատէ ֆէվգէլատէ կէրմի կէօրիւլիւեօր, վէ հէր թարաֆտա իհսանէ թօպլանըեօր: Պու իհսանէ աշէտիյէ Ալմանիա վէ Իթալիատան 6 թօրբիտօ ալընաճագ տըր: Պիրինին իսմինէ Եաւրկեարը Միլլէթ տէնիլէճէք տիր: Պունըն պէտէլի 150,000 թախմին իտիլմէքտէ: Հիւքիւմէթ, Տրէնօտ սիաթէմինտէ պէօյլէ պիր հարպ սէֆինէսի ինշասը իչին տէ Պահրիյէ նէզարէթինէ լազըմ օլան մէպլաղը թախսիս

իտէճէք տիր: Պրուսիայա հիւքիւմէթի հիսսայէ իննիյէթէօլմաստա ինշա իտիլմիշ, ֆագաթ անգ-լիայա տէպօյը տէրտիւնճիւ կէօրիւլմէքտէ եօլ-եանը գազանտըրմագ իչին պէօյլէ պիր մէթոտ օլտուղը՝ Օսմանիյէ տօլտուրմագ գումբանիասը բաշատաքի Կամպլ բաշա թարաֆընտան թէքլիֆ իտիլմիշ տիր: Պու գըրգիւնըն ինշաաթ մէսարիֆի 1,900,000 լիրա օլմըշ տըր: Սլամանիատա ինշա իտիլմիշ օլան պէօյլէ պիր գըրգիւնըն սաթըն ալընմասը տախի միւթէամմիլ տիր: Պու իքի պէօյլէ գըրգըլըտան պիրինին սաթըն ալընմասընա հիւքիւմէթճէ գարար վէրիլէճէք տիր: —Պէրլին վէ Վիէննա գազէթալարը՝ տօնանմայի Օսմանինին թէնսիգի իչին հիւքիւմէթճէ տախիլի պէօյլէ պիր խաթիգ-բաղ ագտ իտիլմէք նիյէթի պուլունտուղունը եազըեօրլար:

Օսմանլը վէ Դարատաղ հուտուտընտա, պիր Օսմանլը ասքէրի միւֆրիղէսիյլէ Գարատաղ ասքէրի պէյնինտէ էէնիտէն մուհարէպէ պիր հատիսէ վուգու պուլմըշ վէ 12 քիշի թէլէֆ օլմըշ տըր:

Հալէպ պէյին մուվասըլէթինտէն սօնրա, մալիէ, տալիէ վէ նաֆիա նազըրլարը, Պապը Ալիտէ, տախիլէ նազըրը իլէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր: Պիր ազ սօնրա, իթթիհատ ֆըրգասընըն մուրախխասը Նաճի պէյ վէ Սէլանիք մէպուսը Րահմի պէյ՝ Թալէաթ պէյ իլէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր:

Սատրը սապըգ Հիլմի բաշա, ճումա կիւնիւ Պէկլէրպէյ թարիգըյլէ վէ Սիւրայթ գաթարըյլա Բարիզէ աղիմէթ իտէճէք տիր:

Շէհրի էմանէթինին ագտ իթմէք իսթէ-տիկի պիր միլեօն լիրա իսթիգրազ լայիհասընը՝ Մէճլիսի մէպուսանըն պիւտճէ գօմիսիօնը րէտտ իթմիշ տիր: Էկէր Մէճլիսի մէպուսան՝ պաշգա պիր գարար վէրմէզսէ, —քի 100տէ 90 մէմուլ օլունմազ, —շէհրիմիզ թէզգիյէսիյլէ իւմուրլէրի շիմտիլիք պէր հավա օլմըշ ատէէք տիր:

«Թէրճիւմանը»ըն րիվայէթինէ կէօրէ, իքի Բանկալըգ միւհէնտիսի, Հայտար-բաշա իլէ Սէրայ-պուրնը արասընտա, տէնիզ ալթընտան պիր թիւնէլ ինշասը իչին իմթիեազ թալէպ իթմէք իւզրէ Նաֆիա նէզարէթինէ միւրաճաաթ իթմիշլէր տիր:

Եէնի թէլէֆօն շիրքէթիյլէ ագտ օլունան մուգավէլէնամէ մուճիպինճէ, շիրքէթ, տէվլէթի հիւքիւմէթ իչին, թէլէֆօնըն ապօնըման ֆիաթընը 100տէ 50յէ թէնզիլ իթմիշ տիր: Պունտան պաշգա, Իսթանպօլտա, 10ը պէլէտիյէ իչին, տիկէր 10ը նէզարէթլէր իչին, մէճճանէն 20 խաթթ ինշա իտէճէք տիր: Թէլէֆօն ալէթլէրինէ ալընմագ վէ պաշլըճա ասաքիրէ մախսուս օլմագ իւզրէ, շիրքէթին մէսարիֆիյլէ պիր թէլէֆօն մէքթէպի թէէսիս իտիլմէսի տէ գարարլաշտըրըլմըշ տըր:

Ցէտէրալ ֆըրգասընըն 20 գատար ազասը, թէշքիլաթընըն տախիլի նիզամնամէսինէ մախսուս պազը մէսէլէլէրին միւզաքէրէսի իչին, կէչէն կիւն Թէմօ պէյին թահթը րիեասէթինտէ իճթիմա իթմիշլէր տիր:

Ճումա աքշամը Աթինատան ալընան պազը թէլէկրաֆլարա կէօրէ, սէրայը գրալինին սող ճինէհինտէն հարիգ զուհուր իթմիշ, գասրը խաֆիյէ սալօնլարընը հավի օլան միւքէլլէֆ գըսըմ թէմամիյլէ միւհթէրիգ օլմըշ տըր: Պունա սիկուրթասը օլմատըղ, զարար էյեսը 1,000,000 ֆրանգա սիկուրթալը իմիշ: Հարիգին զուհուրի էսնասընտա, խանէտանը գրալի Թաթօյ սէրայընտա պուլունմագտա իմիշ:

Դեկտ.ին 19ընճը կէճէսի, Իսկէնտէրէ կէօմրիւկիւնին թիւթիւն տէբօլարընտա վուգու պուլան պէօյլէ հարիգտէ, 85 անպար, տէրունինտէ 50,000 պալեա թիւթիւն օլարագ միւհթէրիգ օլմըշ տըր: Էպնիէ 20,000 լիրա վէ եանան թիւթիւնլէրին միգտարը 4 միլեօն ֆր. թախմին օլունուեօր: Զարարըն պէօյլէ գըսմը՝ սիկուրթալը օլուպ, միւթէգաիտին օլանլար՝ պազը Րում թիւճճարը տըր: Միւլքիյէ միւֆէթթիշլէրինտէն Մարտիրոս էֆ.ին հարիգին սէպէպինի թահգիգա մէմուր իտիլմիշ տիր: Ամէլէ թիւթիւն պալեալարընըն իւզէրինէ էօրթիւլմիւշ օլան չուխալարտան զուհուրա կէլմիշ տիր: Պու պապտէ թահգիգաթ իճրա իտիլմէքտէ տիր:

Բազար կէճէսի Պէյօղլընտա Այնալը չէշմէտէ հարիգ զուհուր իթմիշ, Րումլարա այիտ 7 էվ եանմըշ տըր:

Կէչէն կէճէ Պիթլիստէ վէ Մուշտա իքի տէֆա շիտտէթլի զէլզէլէ հիսս իտիլմիշ իսէ տէ, պիր կէօնա զարար օլմամըշ տըր:

Կէչէն ճումա կիւնիւ սէլամլըք ռէսմը ալայընտէն սօնրա, Զաթը Շահանէ սարայլարընտա բուլունան օտաճըգլարը էնտարուն, ճամիին պիր քէօշէսինտէ պիրտէն պիրէ պիր ատամ չըգմըշ վէ Զաթը Շահանէյէ Բատիշահիյէ տօղրու իլէրլէմիշ տիր: Զաթը Շահանէ, էբէյիճէ գօրգմըշլար տըր: Մէրգում տէրտէսթ իտիլմիշ տիր: —Պու ատէմ՝ Պէշիքթաշ գարագօլընըն սապըգ ժանտարմալարընտան օլուպ, արգուհալ թագիպ իտէճէք իմիշ:

Կէչէն կէճէ Իսթանպօլտա Պալըգ-բազարընտա Նէվշէհիր խանընտա սարրաֆ Սարգհամըն գասասը խըրսըզլար թարաֆընտան աչըլարագ, 200 լիրա վէ գըյմէթտար էշեա աշըրըլմըշ տըր: Խանըն օտապաշըսը տէրտէսթ իտիլմիշ տիր:

Նէտի-գուլէ ճինայէթինին ֆաիլլէրինէ լաէըգ օլարագ, ճէզայի շէտիտ հէնուզ վէրիլմէմիշ իքէն, Իւսկիւտարտա եինէ պիր Էրմէնի կէնճ գըզը հագգընտա պիր բօլիս մէմուրը թարաֆընտան պու եօլտա պիր ճինայէթ իրթիքեապ իտիլմէք իսթէնիլմիշ տիր: Շէօյլէ քի Իւսկիւտարտա Իճատիէտէ Զիֆթէ Պագալ սօգագընտա սաքին նամուսլը պիր Էրմէնի ֆամիլեասընըն կէնճ վէ կիւզէլ պիր գըզը, ֆամիլեասընա մէնսուպ օլմագ իւզրէ էվինտէ տիքիշ տիքմէքլէ մէշղուլ օլտուղը հալտէ, օ սէմթին պիր բօլիս մէմուրը, գըզա, ույղունսըզ սուրէթտէ պագըշլար, հարֆէնտազլըգլար իտէր իմիշ: Գըզ՝ մէրգումը հէր կէօրտիւկիւնտէ, քէնտիսինին եանընա կէլմէսինէ պէտէլ գաչար իմիշ: Ֆագաթ բօլիս, պունտան միւթէէսսիր օլմայարագ, գըզըն թագիպընա տէվամ իթմիշ վէ կէչէն ճումա կիւնիւ մէյխանէտէ գաֆայը թութմուշ օլարագ տան սօնրա, էվտէ գըզըն եալընըզ պուլունտուղու վագըթլարըն պիրինտէ իչէրի կիրմէք իւզրէ, գափուեը գըրմաղա ուղրաշըրքէն, գըզ՝ ճանը պիրտէն պիրէ քիւրսին պաշլամըշ վէ բօլիս մէմուրը պէտէնէ պաշլամըշ տըր:

պիր Թօգաթ վուրմագլա, պիր տահա օ սօգագտան կէչմէմէսինի էմր իթմիշ տիր: Բիվայէթէ կէօրէ, մէրգում բօլիս մէմուրըյէթինտէն թարտ իտիլմիշ տիր: —Ի[...] լէնին ըրզ, մալ վէ ճանընը մուհաֆազասընա մէմուր օլան բօլիսլէրին սու իսթիմալ հարաքէթլէրինի հագըգաթէն թէէսսիւֆ օլունուր: Շու հալէ գաթիյէն նէթիճէ վէրէճէք թէտապիրի շէտիտէնին հիւքիւմէթճէ իթթիխազը գարարըր տիր:

ՕՍՄ. ՊԱՆԳԱՍԸ իլէ ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ պանգասընըն Գալաթա, Իսթանպօլ վէ Պէյօղլը խարէխանէլէրի՝ Էֆրէնճի 1910 յունվարըն 14ինճի վէ 19ընճը կիւնլէրի գափալը գալաճագ տըրլար:

ԲԻԷՐ ԲԻՐԻՄԵԱՆ
ԳԱՏԸՆ ԹԷՐՋԻՍԻ

Պեյօղլընտա Նիկարտի սօգաղընտա
Նիգօլաիտի ափարթըմանը Ն. 8
0 Լիօն տ'Օր մաղազասը գարշըսընտա

Եէնի աչըլմըշ օլան իշպու աթէլիէտէ, հէր տիւրլիւ գատըն էլպիսէլէրի, գաշէթ շիք, միւքէմմէլ սուրէթտէ իմալ իտիլիր: Ֆիաթլար էհվէն տիր:

Բաղպէթ իտէճէք միւհթէրէմ միւշթէրիլէրին խօշնուտ իտիլմէսինէ հէր սուրէթլէ ղայրէթ իտիլմէքտէ տիր:

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ
29 Դեկտեմբեր 1909

	Ղշ.	բր.
Թէվհիտ իտիլմիշ էսհ. ում.	103	17—
Րումէլի շըմէնտըֆէրի Ֆր.	218	12—
Օսմ. Սիկօթ. շիրքէթի Լ. Օ.	4	40
Տէրխ. Թրամվայ գուբ.	8	30
» » թահվ ֆր.	482	
Րէժի	17	20
Տէրսաատէթ Րըխթըմ	438	
Տէրգօզ	313	
Անատօլը շըմէնտըֆէրի գուբ.	14	80
» » թահ.	523	
Քրէտի Ֆօնսիէ էժիբսիէն Ա.	313	
» » » Բ.	260	
Օսմ. լիրասը 100 ղշ.տան	Ղշ.	բր.
Պէհազ մէճիտիյէ ֆարգը	108	
Մէթալիք	100	

Միւտիրը մէսուլը գազէթա
ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ԻՏԱՐԷ ԽԱՆԷ
Պէյօղլունտա Թագսիմ ճատտէսինտէ Ն. 65